

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXIII. Litem super possessorio manutenendæ, vel adipiscendæ, non redere beneficium litigiosum, sed tantùm possessionem; adeo vt illa alteri cedi non possit. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

98 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

- probat per text. in *Clement. 2. de decim.* † ubi si pecunia propter fructus solvenda sit, attenditur tempus solutionis, non dispositionis: Geminian.
- 13 *conf. 137. col. 2. versic. & pensio est ordinata.* † Et quidquid sit ob aliquam causam, regulariter secundum illam causam: Bartol. in l. *Seio. ff. de annu. leg. Casanat. conf. 44. a n. 26. ad 40. Geminian. conf. 70. quem citat & sequitur Tusch. littera L. concl. 72.*
- 14 Neque per receptionem solutionum præteritarum Ecclesia sibi præjudicavit quoad decursas à die litis mortæ, vel quoad eas quæ in futurum decurrerent, *cap. cum accessissent, de consir. cam ibi notatis per Doctores, qui regulariter concludunt non censi Canonicos tennuare quoad futura, quando agitur de re tractum successivum habente. Et ex his concludendum est, in utroque casu, non Missarum reductioni, sed augmento salarii locum esse, & ita bis fuit iudicatum, licet nunc causa pendeat in tertia instantia ex aliis fundamentis in facto deductis.*

CAPVT CLXIII.

Litem super possessorio manutenendam, vel adipiscendam, non reddere beneficium litigiosum, sed tantum possessionem, adeo ut alteri cedi non possit. Et utrum possessio post litem alteri cessa, revocari in primis debeat, tanquam attentatoria. Quod si tertius iste fuerit provisorius ab Ordinario, an dici possit legitimus contradicitor adversus provisorium Apostolicum. Beneficia litigiosa esse improprie reservata, sed tamen ad Ordinario collatore conferri non posse. Beneficium utrum designat esse litigiosum per cessionem juris, & litis, sive cessio seu renunciatio facta fuerit simpliciter, sive in favorem alterius.

S V M M A R I V M.

- 1 *Possessio efficitur litigiosa per litem motam super possessorio.*
- 2 *Possessio litigiosa in alium transferri non potest.*
- 3 *Sola lis super possessorio non efficit, ut beneficium dicatur litigiosum, etiamsi esset possessorium adipiscenda, & num. 15.*
- 4 *Beneficia litigiosa Ordinarius conferre non potest, quia sunt Sedi Apostolica reservata, licet reservatio sit impropria.*
- 5 *Reservatio beneficii litigiosi locum non habet, nisi lis sit super titulo.*
- 6 *Possessio capta, lite pendente super possessorio, dicitur attentatoria.*
- 7 *Qui possessionem habuit, vel collationem obtinuit a non habente potestatem, dicitur intrusus, & non est legitimus contradicitor adversus provisorium Apostolicum.*
- 8 *Quæ probando sint per subrogatum Apostolicum ad hoc ut ejus subrogatio sortiatur effectum.*
- 9 *In Gallia collatores ordinarii conferre solent beneficia, quantumvis litigiosa.*
- 10 *Reservatio beneficiorum litigiosorum est potius inhibiti temporali lite pendente, quam reservatio.*
- 11 *Indultum conferendi beneficia reservata, non tollit impedimentum litis pendens.*

- 12 *Patroni non possunt alium presentare in præcuium litis pendens.*
- 13 *Presumitur, Papam minus nocere velle patronis quam collatoribus ordinariis.*
- 14 *Ad hoc ut colligant obineat subrogationem, sufficit summo Pontifici narrare litem prout est, etiam si sit tantum super possessorio, quia obineat subrogatio quoad possessionem.*
- 15 *In materia subrogationis acta facta ad instantiam unius ex colligantibus, suffragantur alteri colliganti.*
- 16 *Per renunciationem factam liti & causa, si finit & potest Ordinarius conferre antequam finit Pontifex manum apposerit.*
- 17 *Per cessionem juris, & beneficii factam, si cessio extinguit, si pure & simpliciter cessio facta fuerit, & non in favorem alienius.*
- 18 *Quando cessio facta fuit in favorem alicuius personarum Papa, ille cessionarius vigore provisionis Pontificie subrogatur in locum alterius, & ita adhuc durat, & beneficium adhuc dicitur litigiosum.*

Provisus Apostolicus fuit impetitus ab alio, qui etiam obtinuit provisionem Apostolicam, & obtinuit se immitti prius in possessionem beneficii collati: cumque primus provisorius nulliter cesserit se immitti in possessionem, videlicet non vacante secundo proviso, contra formam textus in *cap. licet Episcopus, de præbend. in 6.* possessor appellavit interposuit ab huiusmodi processibus: sed primus provisorius comparuit petens causam ad iudicem ordinatum remitti: re tamen in Signatura litigiosa, fuit cognitum procedi debere in causa appellationis cum toto negotio principali. His peractis appellans vita functus est, & Ordinarius illud dem beneficium cuidam tertio contulit.

Quærebatur utrum provisorio facta huic remedia valida, an verò primus provisorius, vel vigore provisionis Apostolicæ sibi concessæ, vel vigore subrogationis per eum obtentæ in jus & locum colligantis, vel denique vigore novæ provisionis contentæ in litteris dictæ subrogationis præferendus esset huic tertio, cui ultimo loco collatio facta erat quoad petitorium, quàm quoad possessorem.

Quoad possessorem dubium faciebat contra primum impetrantem, quod licet possessio efficiat litigiosa per litem intentatam super solo possessorio, ex notatis per Paris. *de resignat. lib. 2. q. 3. n. 1.* † adeo ut talis possessio litigiosa non possit alteri cedi, nec jus ad illam adipiscendam, teste Parisio *citato, n. 54.* † Tamen ex sola lite super possessore beneficium non fuit effectum litigiosum, non ob hanc rationem litis super summariissimo possessione, sed etiam super possessore adipiscendæ: super quo licet lis pendeat, non tamen impeditur Ordinarius conferre, quamvis tale possessorem dicatur quodammodo habere admixtam causam proprietatis de summariissimo possessore restat Barz. *de p. n. 11.* & de possessore adipiscendæ, Addent. ad Ludovif. *decis. 335. n. 19.* & sic cum beneficium non esset litigiosum, cessabat reservatio, † cum de jure omnia beneficia litigiosa sint Apostolicæ Sedi reservata, *cap. 1. & 2. ut lit. pend.* licet ista sit impropria reservatio, ut mox dicemus, & per consequens Ordinarius illa conferre non possit: Paris. *de resignat. lib. 2. quest. 2. numero 1.* † Sed illa regulariter locum non habet, nisi lis adit super titulo, non autem super sola possessione, ut diximus superius, *part. 2. capite 3. § 3. numero 97.* ergo videtur quod

quod provifus ab Ordinario fit immittendus in poffeffione beneficii.

- Nihilominus contrarium verius effe exiftimavi: quia caufa appellacionis fecundi provifi commiffa fuerat cum claufula, *una cum incidentibus & dependentibus*: quæ facit ut lis cenfeatur introducta etiam fuper petitorio, maxime ad effectum fubrogacionis, quia cum ageretur de jure reali, fcilicet de collatione primo loco facta, beneficium fuit effectum litigiofum. Rot. decif. 342. n. 2. part. 1. recent. & in omnem eventum, ad effectum ut poffeffio istius tertii diceretur attentatoria, fatis erat quod poffeffio caperetur in præjudicium litis pendens fuper ipsa poffeffione, ut determinat Rot. decif. 148. n. 8. 9.
7. & 10. part. 3. recent. & Diftusque tertius diceretur intrufus, ejusque titulus & poffeffio infecta procedens ab eo, qui non habebat potestatem conferendi, & ideo ille tertius nullo modo poffet dici legitimus contradictor adverfus primum provifum Apoftolicum, & fubrogatum in locum renunciantis liti: Garc. de benef. part. 6. cap. 4. per Rot. Argel. de legitim. contradict. quæst. 15. num. 119. & fequentib. maxime num. 121. ubi dicit quod ille provifus ab Ordinario dicitur intrufus, ejusque titulus & poffeffio infecta, & nullo modo poffet effe legitimus contradictor adverfus colligantem authenticitate Apoftolica provifum, & fubrogatum;
8. & probato tamen cleriato dicti primi provifi, & aliis requifitis, de quibus Argellus loco citato, num. 122. Ludovif. decif. 32. Rot. decif. 7. num. 8. part. 7. recent.

9. Quæ quidem fuperius dicta non observantur quoad beneficia Galliar, quæ fubjacent collationi Ordinarii, non obftante litifpendencia, ut diximus fuperius. p. 1. c. 28. n. 6. & testatur Lancellor. de attentat. p. 1. c. 3. n. 141.

10. Quod ad petitorium attinet, dicendum effe fimiliter, dictum tertium impetantem non effe fundatum propter nullitatem tituli ex defectu potestatis collatoris ordinarii, qui beneficium litigiofum conferre non poterat, ut mox dictum est: quia quamvis ex lite propriè non oriatur refervatio, refultat tamen inhibito, temporalis, per quam inferior prohibetur conferre beneficium lite pendente: Duran. dec. 68. n. 6. & Et ideo indultum conferendi beneficia refervata, removet quidem obftaculum refervacionis, non tamen removet impedimentum litis pendens, ut Duran. ibid. probat: Seraphin. decif. 990. num. 5. ubi dicit quod hoc casu Ordinarius habet manus ligatas, neque conferre poffet beneficium tunc vacans, ne detur novus colligans, & in fortioribus terminis dicit n. 6. quod neque patroni poffunt alium præferre durante lite, non obftante & quod Papa minus velit præjudicare patronis laicis quam Ordinarius: addens fufficere, quod lis verificetur eodem modo, quo fuit narrata & nempe etiam finarrata fuerit lis fuper poffefforio tantum, ut per Gomel. de triennali, quæst. 11. n. 13. non quidem ad effectum, ut ex eo beneficium datur litigiofum, & quia fola lis fuper poffeffione ad hoc non fufficit, ut fuprà diximus, & bene testatur Lancellor. de attent. p. 1. c. 3. n. 141. Sed ad hoc ut obtineri poffit fubrogatio etiam quoad poffeffionem, & jus fuper ea compens colliganti mortuo, ut per Gom. dicto n. 13.

15. Nec obftat quod commiffio appellacionis data fuerat ad instantiam defuncti colligantis, non autem ipfius primi provifi: quia in materia fubrogacionis, acta facta ad instantiam unius partis, tantum fuffragantur alteri parti colliganti, ut post Putem Sanlegeris Tom. 11. Pars I.

decif. 459. lib. 2. in correctis, & alios probat Rot. decif. 7. n. 1. part. 7. recent.

Sed quid dicendum, fi colligans non quidem mortuus fuerit, fed juri & beneficio renuntiaverit, utrum hoc casu lis cenfeatur extincta, & beneficium adhuc dicatur litigiofum.

In hac quæftione certum est, quod fi colligans celferit, feu renunciaverit liti & caufæ, lis finitur, & non incurritur amplius nullitas provifionis factæ per Ordinarium: & ideo fi prius Ordinarius contulerit antequam colligans à fummo Pontifice fui juri confirmationem legitimè obtinuerit, collatio Ordinarii erit valida, quia tunc non est locus regulæ de fubrogandis colligantibus: Cokier ad reg. de fubrog. 28. n. 36. verf. per renunciant.

Sed fi colligans fecerit celfionem juris & beneficii, lis non cenfeatur extincta, & beneficium remanet adhuc litigiofum, ut probat Lancellor. de attent. lit. pendens. cap. 4. n. 304. fed tamen hoc cum diftinctione intelligendum est: aut enim celfio, vel renunciatio facta fuit fimpliciter, aut in favorem alicujus: fi fimpliciter, tunc lis celfat, & per confequens non intrat regula, de fubrogandis: & fi verò in favorem, lis durat, & locus est prædictæ Regulæ. Quando enim quis effe fubrogatus alicui viventi per viam celfionis quoad profequutionem poffeffionis, totum jus tranfit in celfionarium, maxime fi Papa talem celfionem approbet, quamvis aliàs regulariter fuccellor in beneficio non cenfeatur fuccedere in jure competentis illi, à quo jus metitur, & creetur novum jus ex perfona fuccelloris; tamen ille fubrogatus in jus alterius poffet profequi licet, & fic non dicitur lis finita, nec beneficium definit effe litigiofum, ex notatis per Gomel. de trienn. dicta quæst. 11. verf. fecundus casus est. Et hanc diftinctionem refert Additio ad Burat. decif. 307. num. 11. allegans Rot. decif. 385. num. 1. & fequent. part. 2. recent. & coram Vbaldo in Regienfi Iurifp. tranatus, die 5. Martii 1625. decif. 599. num. 27. parte 4. recent. tomo 3.

CAPVT CLXIV.

Ex generali Galliar confuetudine poffeffores beneficiorum Ecclefiafticorum poffunt difponere de fructibus fuorum beneficiorum, & illos ad hæredes transmittere tam ex teftamento, quam ab interftato, ideo redditus decurfi, nondum tamen exacti, fpectant ad illorum hæredes, & fuccellores in beneficio nihil fuper illis prætereendere poffunt. In Curia autem, & Statu Avenionenfi, ex confuetudine & approbatione fummorum Pontificum, bona Clericorum fæcularium, qui Epifcopis funt minores, etiam ad hæredes tranfeunt. Quomodo autem dividendi funt fructus illi, qui tempore mortis Clerici nondum exacti fuerunt, oftenditur.

SVM MARI VM.

1. In Gallia, ex generali rogni confuetudine, Clerici bona fua undequaque quæfita transmittunt ad hæredes: nec in illis fuccellores in beneficio quæpiam prætereendere poffunt.

I 2 Fallis